наповненням, діалогової взаємодії між учителем і учнем, готовність учителя до роботи з виховання духовності молодших учнів засобами хорового мистецтва.

Список використаних джерел:

1. Белінська Т.В., Маніта Л.М. Методичні основи диригентсько-хорової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в класі хорового диригування. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*. Випуск 90. 2020. С.73-78
2. Белінська Т.В., Газінська О.В. Стрєбкова Д. В., Науменко, І.В. Формування художньо-творчої толерантності майбутніх педагогів-музикантів у процесі диригентсько-хорової підготовки. НАУКОВИЙ ЧАСОПИС НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА. *Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Збірник наукових праць.* Випуск 85. – Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 13-18
3. Богуш А.М. Духовні цінності в контексті сучасної парадигми виховання. *Виховання і культура*. 2001. №1. С 9-11.
4. Завалко К.В. Музична педагогіка: інноваційно-психологічний аспект. Київ : центр навчальної літератури, 2020. 181с.
5. Михайлова М. Шувалова О. Хорова робота в початковій школі. *Мистецтво у школі*. 2003. №3. С. 43 – 47.
6. Олексюк О., Ткач М. Педагогіка духовного потенціалу особистості: сфера музичного мистецтва : навч. посібник. К.: Знання України, 2004. 263 с.
7. Черкасов В.Ф.Теорія і методика музичної освіти : підручник. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2014. 528с.
8. Белінська Т.В., Маніта Л.М. Методичні основи диригентсько-хорової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в класі хорового диригування. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*. Випуск 90. 2020. С.73-78

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ДИТЯЧОГО ФОЛЬКЛОРУ

Корінюк О.В., *здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»*
Науковий керівник: Белінська Т.В., *кандидат педагогічних наук, доцент*
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Одним з основних напрямів у розвитку особистості є естетичне виховання. Засади естетичної культури закладаються в молодшому шкільному віці, набуваючи повноцінність при наступному саморозвитку і самоосвіті особистості, які приводять до усвідомлення себе суб’єктом і учасником естетичної діяльності.

У поетапному опануванні учнями початкової школи українського дитячого фольклору виховуються естетичні почуття, мислення, дії

набувають духовно-практичної активності, що спонукає дослідників до осмислення і вивчення існуючих резервів у сфері музичного дитячого фольклорного мистецтва.

Формування у дітей та молоді естетичних ідеалів, потреб, ціннісних орієнтацій отримало авторську інтерпретацію в працях В. Бутенка, Є. Голобородько, Є. Квятковського, С. Мельничука, В. Кудіна, Є. Подольської, О. Рудницької, Г. Тарасенко та ін.

Діти постійно стикаються з естетичними явищами. У сфері спілкування з мистецтвом і природою, духовного життя, в міжособистісному спілкуванні, в побуті – скрізь потворне і прекрасне, комічне і трагічне виконують суттєву роль. Краса спонукає до задоволення і насолоди, заохочує трудову активність, робить приємними зустрічі з людьми. Потворне відштовхує. Трагічне навчає співчуттю. Комічне допомагає боротися з недоліками.

Ідеї естетичного виховання з'явились у давнину. Уявлення про природу естетичного виховання, його цілі, завдання мінилися починаючи з часів Платона і Аристотеля аж до наших днів. Ці зміни в поглядах були обумовлені розвитком естетики як науки і розумінням сутності її предмета. Естетика (від грецького – відчуваючий, чуттєвий), філософська наука, яка вивчає сферу естетичного як специфічні прояви цілісного відношення між людиною і світом і область художньої діяльності людей.

Естетичне виховання – це найважливіший елемент всього естетичного в навколишньому світі. Виховання – початковий етап спілкування з мистецтвом і красою дійсності. Від його яскравості, повноти, глибини залежать всі наступні естетичні переживання, формування художньо- естетичних ідеалів і смаків. Це вимагає розвиток у дитини здатності тонкого розрізнення кольору, оцінки композиції, форми, музичного слуху, відтінків звуку, відмінність

тональності та інших особливостей емоційно - чуттєвої сфери. Розвиток культури сприйняття є початок естетичного ставлення до світу [3, с. 54].

Необхідність модернізації вищої музичної освіти на національних засадах, потреба зміцнення духовного потенціалу випускників вищої школи в галузі мистецтва та культури спричиняють звернення до історико-педагогічних проблем розвитку музично-фольклористичної освіти та підсилення значення музично-фольклористичного компонента в підготовці студентів вищих навчальних закладів України [1, с. 5].

Фольклор – це сукупність обрядів, звичаїв, пісень та інших явищ народного побуту або, іншими словами, – народна творчість. Провідними ознаками фольклору, які розрізняють його від інших видів мистецтва, є колективність, поширення і усний спосіб творення фольклорних творів. Музичний фольклор включає в себе вокальну, інструментальну і музично- танцювальну творчість народу [3, с. 12].

Творча діяльність учнів у вивченні творів фольклору передбачає створення учнями власної художньо-творчої концепції, яка визначає як зміст емоційно-чуттєвого стану персонажу фольклорного твору, так і самого школяра, і як наслідок – почуття глибокого, штучного та природного одночасно.

У поетапному опануванні учнями початкової школи українського пісенного фольклору виховуються естетичні мислення, дії, почуття набувають духовно-практичної активності, яка примушує дослідників до вивчення і осмислення наявних резервів у сфері музичного фольклорного мистецтва.

Український пісенний фольклор спонукає учнів до художньої насолоди, дає змогу отримувати естетичні враження, розвиває, виховує та формує музичну культуру, яка буде супроводжувати їх все життя. Залучення учнів початкової

школи до скарбниці пісенного мистецтва ідеальна тільки при «цілеспрямованій взаємодії учителя й учнів» [5, с. 9]. Розуміння народних традицій учнями початкової школи не таке просте завдання, як здається на перший погляд, тому що вчитель повинен сам вміти і знати, відтворити характер пісні, притаманний народній виконавській традиції того чи іншого регіону багатонаціональної України. Позитивом виступають: зустрічі з обдарованими виконавцями фольклору, (інколи вони зустрічаються у сім'ях самих дітей, що є зв'язком поколінь), аудіо та відеозаписи фольклористів, знайомства з історією дитячої іграшки, народних костюмів, експонатами народно- прикладного мистецтва, твори для слухання музики. Пісні народжувалися усно, передавалися від старших до молодших. У процесі побутування пісень змінювались наспіви, слова, багато з них не уціліли. Сама форма народних пісень цікава тим, що вони швидко запам'ятовуються на слух і легкі для наслідування.

Отже, в навчально-виховному процесі початкової школи значне місце повинен займати різножанровий народно-пісенний матеріал, що допоможе глибше зрозуміти історичне минуле народу, побут, працю, звичаї. А також заохочування учнів до активної пісенної діяльності забезпечить розуміння естетичної сутності фольклору, що у свою чергу забезпечить

Список використаних джерел:

1. Белінська Т.В. Історія становлення та розвитку змісту музично-фольклористичних дисциплін у системі вищої музичної освіти Украхни (20-ті рр. XX - поч. XXI ст.) : монографія Вінниця : ВМГО «Розвиток», 2017. С. 5.
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.osvita.org.ua/pravo/law_00/
3. Іваницький А. І. Українська народно-музична творчість: посібник для вищих та середніх учбових закладів. К.: Музична Україна. 1990. 334

Островський В.М. Музичне мистецтво: робочий зошит для 3 кл. загальноосвітніх навч. закладах. Тернопіль : Навчальна книга. Богдан, 2015. 80 с.
4. Ройченко І.В. Використання фольклору на уроках музичного мистецтва в початкових класах. Навчально-методичний посібник. Вінниця: ММК, 2016. 54с.
5. Садовенко С. Традиційний дитячий фольклор: ключ до цікавого дозвілля з дітьми. *Музичний керівник*. 2014. № 12. С. 11-16

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ МУЗИЧНОГО ФОЛЬКЛОРУ

Поліщук Н.В., *здобувач ступеня вищої освіти «магістр»*
Науковий керівник: Белінська Т.В., *кандидат педагогічних наук, доцент*
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Патріотичне виховання сьогодні – це формування, перш за все, громадянськості, політичних державотворчих рис характеру, а також відповідальності, поваги до закону, працелюбності, людяності. Це виховання в дусі національних традицій, національної самосвідомості як органічної частини загальнолюдських цінностей, високої моралі, гуманізму, любові до праці. Реальне забезпечення цього процесу відбувається через родинне та шкільне виховання, базоване на традиціях української етнопедагогіки та найкращих здобутках світової педагогіки.

Вплив фольклору на моральне та патріотичне виховання, формування творчої особистості посідає чільне місце у педагогічній діяльності видатних українських композиторів (М. В. Лисенко, Ф. М. Колесса, М. Д. Леонтович, К. Г. Стеценко) та інших.

Проблемі естетичного виховання засобами народної музичної творчості та морально-естетичному вихованню школярів засобами народної пісні присвячені наукові праці (В. І. Юцевич, С. С. Горбунко, Ю. Б. Мандрик).

Значну роль у вихованні патріотизму відіграє мистецтво,